

Challenges and Consequences of Diverse Physical Education Implementation Styles in Schools: A Phenomenological Qualitative Study

E. Norouzi^{*1}, S. Abdi²

1. Department of Physical Education, Farhangian University, Tehran, Iran (Corresponding Author).

2. Department of Physical Education, Farhangian University, Tehran, Iran.

Abstract

Keywords:

Physical Education,
Challenges,
Motor learning,
Teaching,
Lived experience.

Corresponding Author:

e.norouzi@cfu.ac.ir

Received:

31/12/2024

Accepted:

04/02/2025

Publisher:

Farhangian University

© The Author(s).

Article type:

Research Article

Background and Objectives: The instructional design of a physical education lesson typically involves four stages: 1) organizational readiness (establishing rapport, attendance, and changing clothes), 2) preparation (warm-up, grouping), 3) implementation of the main program (teaching, practice, games), and 4) return to baseline (cool-down, equipment storage). Among these stages, the execution of the third stage, namely the implementation of the main program content, is particularly challenging due to the significant variations in school conditions and characteristics. This study investigates the challenges, strategies, and consequences of different methods of implementing the main physical education program (teaching, practice, games).

Methods: A qualitative research approach using phenomenology was employed to explore the real-world experiences of middle school physical education teachers in implementing physical education lessons. This research involved 23 experienced physical education teachers with over 10 years of teaching experience in public schools. Through interviews and open-ended questions, the teachers' experiences in implementing physical education lessons were explored and analyzed.

Findings: Based on the interview transcripts, six main methods of implementing physical education lessons were identified: single-sport, fixed multi-sport, rotating multi-sport, and combinations of these three approaches. Additionally, teachers reported various experiences and challenges in implementing physical education lessons. Facilities and equipment, the number and gender of students, insufficient physical education class time, and the diverse preferences and abilities of both students and teachers were identified as significant challenges in implementing physical education lessons.

Conclusion: It is evident that a single, standardized implementation method cannot be prescribed for diverse educational settings. Based on the findings of this study, it is expected that each physical education teacher will select and implement one or more methods that are suitable for their specific teaching environment. Moreover, teachers should adopt innovative solutions to address the challenges encountered during implementation.

Citation (APA): Norouzi, E. & Abdi, S. (2025). Challenges and Consequences of Diverse Physical Education Implementation Styles in Schools: A Phenomenological Qualitative Study. *Journal of Teaching Experiences*, 2(2), 99-119.

DOI: 10.48310/istt.2025.17910.1120

چالش‌ها و پیامدهای سبک‌های مختلف پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی

در مدارس: یک مطالعه کیفی پدیدارشناسانه

ابراهیم نوروزی سیدحسینی^{۱*}، سعید عبدی^۲

۱. گروه آموزش تربیت‌بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۲. گروه آموزش تربیت‌بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

پیشینه و اهداف: طراحی آموزشی یک جلسه درس تربیت‌بدنی شامل مراحل (۱) آمادگی سازمانی (ایجاد ارتباط، حضور و غیاب، تعویض لباس)، (۲) آماده ساختن (گرم کردن بدن، گروه‌بندی)، (۳) پیاده‌سازی برنامه اصلی (آموزش، تمرین، بازی) و (۴) برگشت به حالت اولیه (سرد کردن بدن، جمع کردن وسایل) است. از میان این چهار مرحله، اجرای مرحله سوم یعنی پیاده کردن محتوای برنامه اصلی، به دلیل تفاوت زیاد بین شرایط و ویژگی‌های مدارس کاری بسیار دشوار است. لذا در مطالعه حاضر انواع سبک‌های پیاده‌سازی برنامه اصلی تربیت‌بدنی و چالش‌های مربوط به آن‌ها بررسی شده است.

روش‌ها: از روش تحقیق کیفی و رویکرد پدیدارشناسی برای بررسی تجربیات واقعی معلمان تربیت‌بدنی دوره متوسطه اول در ۴ اقلیم ایران در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی استفاده شد. این پژوهش با مشارکت ۲۳ معلم تربیت‌بدنی با تجربه بیش از ۱۰ سال تدریس در مدارس دولتی انجام شد. از طریق مصاحبه و سؤالات باز، تجربیات این معلمان در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی بررسی و تحلیل شد.

یافته‌ها: طبق متن مصاحبه‌ها به‌صورت کلی ۶ روش پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی شامل ارائه تک‌رشته‌ای، چندرشته‌ای ثابت، چند رشته‌ای چرخشی و ترکیبی در سه حالت شناسایی شد. علاوه بر این، معلمان تجربیات و همچنین چالش‌های مختلفی را در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی تجربه کرده‌اند. امکانات و تجهیزات، تعداد و جنسیت دانش‌آموزان، ناکافی بودن زمان زنگ ورزش و همچنین سلاقی و توانایی‌های متفاوت دانش‌آموزان و معلمان، از چالش‌های مهم در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی محسوب می‌گردد.

نتیجه‌گیری: بدیهی است که برای محیط‌های آموزشی متنوع و متفاوت نمی‌توان یک روش و راهکار اجرایی مشخص را در نظر گرفت و همه مدارس را به اجرای آن روش خاص مجاب نمود. طبق یافته‌های پژوهش حاضر انتظار می‌رود هر معلم تربیت‌بدنی از میان این روش‌ها، یک یا چند روش متناسب با شرایط آموزشی که در آن تدریس می‌کند را انتخاب و پیاده نماید. همچنین، راهکارهایی خلاقانه برای رفع مشکلات اتخاذ کند.

استناد به این مقاله: نوروزی سیدحسینی، ابراهیم و عبدی، سعید. (۱۴۰۳). چالش‌ها و پیامدهای سبک‌های مختلف پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی در مدارس: یک مطالعه کیفی پدیدارشناسانه. فصلنامه تجارب معلمی، ۲(۲)، ۹۹-۱۱۹.

DOI: 10.48310/istt.2025.17910.1120

کلیدواژه‌ها:

تربیت‌بدنی،
چالش‌ها،
یادگیری حرکتی،
آموزش،
تجربه زیسته.

رایانامه:

e.norouzi@cfu.ac.ir

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۱۰/۱۱

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۱۱/۱۶

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

© نویسندگان

نوع مقاله: پژوهشی

مقدمه

ایجاد محیط یادگیری که در آن همه‌ی دانش‌آموزان بتوانند «تجربیات مثبتی کسب کنند، مهارت‌های بازی خود را بهبود بخشند و درک خود را از تاکتیک‌ها و راهبردهای بازی عمیق‌تر کنند»، کاری پیچیده است (لبد^۱، ۲۰۲۲). به‌ویژه با توجه به ناهمگونی قابل توجه در مهارت‌های روان‌حرکتی^۲، شناختی و عاطفی دانش‌آموزان در کلاس‌های تربیت‌بدنی، این کار دشوارتر می‌شود. درنتیجه، نیاز دائمی به تمایز و اصلاح روش‌های پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی و بازی‌ها برای پاسخگویی به توانایی‌های فردی دانش‌آموزان وجود دارد (راکلِف^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). یکی از چالش‌های اصلی برای معلمان تربیت‌بدنی، اجرای اصول آموزشی در عمل است (ممرت^۴ و همکاران، ۲۰۱۵). اشتباه رایج در آموزش تربیت‌بدنی این است که نومعلمان تربیت‌معلم، موقعیت‌های بازی را به‌صورت ثابت و بدون تغییر از کتاب درسی به کلاس درس منتقل می‌کنند (پیل، پنی و ساوبی^۵، ۲۰۱۲). آن‌ها اغلب به عوامل مهمی مانند تعداد دانش‌آموزان، سطح مهارت آن‌ها، فضای کلاس و تجهیزات موجود توجه نمی‌کنند. با اینکه کتاب‌های درسی می‌توانند منبع خوبی برای ایده‌های تدریس تربیت‌بدنی باشند، اما معلمان باید بتوانند این ایده‌ها را با توجه به شرایط کلاس خود تغییر دهند. برای مثال، می‌توان تعداد بازیکنان، سبک پیاده‌سازی محتوا، اندازه‌ی زمین بازی یا قوانین بازی را تغییر داد تا کلاس تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان جذاب‌تر و چالش‌برانگیزتر شود (هاروی و پیل^۶، ۲۰۱۹). با تطبیق و اصلاح پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی، معلمان می‌توانند محیط‌های یادگیری غنی‌تری ایجاد کنند که نیازهای یادگیری دانش‌آموزان را بهتر برآورده کند. همچنین، این کار به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا خلاقیت خود را به کار ببرند و در فرآیند یادگیری مشارکت فعال داشته باشند.

برنامه‌های درسی از طریق انتخاب رفتارهای حرکتی مناسب، به ساختاردهی کلاس تربیت‌بدنی کمک می‌کنند. با این حال، این تنها بخشی از تلاش برای دستیابی به مشارکت دانش‌آموز، انگیزش و بهبود نتایج یادگیری حرکتی است (بیکر^۷، ۲۰۲۱). جنبه‌ی مهم دیگری که اغلب در فرآیند تدریس نادیده گرفته می‌شود، نقش معلم در تصمیم‌گیری در حین پیاده‌سازی کلاس تربیت‌بدنی است. برنامه‌های درسی و دانش تربیت‌بدنی در مدارس توجه کمی به سؤال «چه کاری باید انجام داد؟» برای معلمان دارند (اوونز و فلتچر^۸، ۲۰۱۴، تینینگ^۹، ۲۰۱۶). در طراحی کلاس‌های آموزشی، صرفاً کپی‌برداری از کتاب‌های درسی کافی نیست. هر کلاس و هر گروهی از دانش‌آموزان، نیازها و ویژگی‌های منحصر به فرد خود را دارند؛ بنابراین، معلمان باید بتوانند روش‌های پیاده‌سازی تربیت‌بدنی را با توجه به این تفاوت‌ها تطبیق دهند. در طراحی و اجرای بازی‌های آموزشی، انعطاف‌پذیری و تطبیق‌پذیری از اهمیت بالایی برخوردار است (پیل، پنی و ساوبی^۵، ۲۰۱۲). معلم باید بتواند محتوا درس تربیت‌بدنی را در حین اجرا ارزیابی کند و در صورت نیاز تغییرات لازم را در آن ایجاد کند. کلاس تربیت‌بدنی و بازی‌ها به‌طور مداوم در حال تغییر هستند. با یادگیری دانش‌آموزان، درک آن‌ها از بازی نیز تغییر می‌کند و درنتیجه شکل بازی نیز تغییر خواهد کرد. معلم باید این تغییرات را به دقت زیر نظر داشته باشد و اطمینان

1. Lebe

2. Psychomotor

3. Roccliffe

4. Memmert

5. Pill, Penney & Swabey

۵. Harvey & Pill

۴. Baker

۸. Owens & Fletcher

9. Tinning

حاصل کند که بازی همچنان به اهداف آموزشی موردنظر کمک کند. در غیر این صورت، باید تغییراتی در پیاده‌سازی محتوا، قوانین بازی، اهداف یا حتی خود بازی ایجاد کند تا یادگیری دانش‌آموزان به بهترین شکل ممکن تسهیل شود (کرک و مک‌فیل^۱، ۲۰۰۲).

روش‌های سنتی آموزش تربیت‌بدنی بر اصول رویکرد خطی و اصول نمایش-توضیح-تمرین^۲ متکی هستند (تینینگ^۳، ۲۰۱۰). رویکرد سنتی و پرطرفدار معلمان تربیت‌بدنی معمولاً شامل مراحل زیر است: آغاز جلسه با یک فعالیت گرم‌کردن، تمرکز بر تمرین مهارت‌های فنی، انجام تمرینات یا بازی‌های ورزشی و درنهایت، پایان جلسه با فعالیت‌های سردکردن (پیرسون و وب^۴، ۲۰۰۹). به‌صورت کلی، در رویکرد سنتی، دستیابی به صلاحیت فنی قبل از بازی ضروری تلقی می‌شود (لایت^۵، ۲۰۱۷). البته گاهی بازی و مسابقه پس از یک سری تمرین‌های بسته و باز، در پایان جلسه اتفاق می‌افتد. شواهد نشان می‌دهند که نومعلم‌ان تربیت‌بدنی توانایی لازم برای درک و اجرای فرایند طراحی جلسات تدریس مهارت‌های حرکتی مطابق با روش سنتی آموزش را دارند (ثورپ^۶ و همکاران، ۱۹۸۶). با این وجود برای برخی از معلمان پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی با مشکلات و چالش‌هایی همراه است (میر و لند^۷، ۲۰۰۶، میچل^۸ و همکاران، ۲۰۱۳). در این راستا، توسعه‌ی برنامه‌های تک جلسه‌ای یا برنامه‌های درسی جامع میان‌مدت می‌تواند به‌عنوان چالش بسیاری از معلمان تربیت‌بدنی مطرح باشد. توانایی استفاده از مدل‌ها و سبک‌های آموزشی متنوع با اثربخشی تدریس مرتبط است. این کار نیاز به تمرین قبل از یادگیری تدریس با رویکردهای پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی دارد. در دوره‌های دانشگاهی، اساتید تربیت‌معلم می‌توانند به نومعلم‌ان کمک کنند تا از پس‌زمینه‌های روش‌شناختی هر مدل یا سبک تدریس و منابع مفهومی استفاده‌شده در هنگام تأمل در عمل آن، آگاه شوند. به‌عنوان مثال، اهداف معرفت‌شناختی^۹ آموزش مستقیم با اهداف آموزش کشف همگرا متفاوت است و بنابراین آنچه به‌عنوان آموزشی در هر سبک تدریس موردتوجه قرار می‌گیرد باید هم از نظر ساختار و هم از نظر پویایی (مثلاً رابطه‌ی معلم-دانش‌آموز-محتوا) مورد سؤال قرار گیرد. از این نظر، القای عادات مطلوب تفکر در بین معلمان با رویکردهای مبتنی بر بازی باید از همان اوایل تحصیلات کارشناسی آن‌ها آغاز شود (اولیور^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۵) و در تمام مراحل توسعه‌ی حرفه‌ای آن‌ها ادامه یابد. معلمان با همکاری سایر همکاران در شبکه‌ها یا خرده جوامع معلمان (دانیا و گریفین^{۱۱}، ۲۰۲۱)، می‌توانند با تأمل در موضوعاتی که در این زمینه معمول است، مانند ماهیت تدریس یا پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی را شروع کنند. نظریه‌ی نیازهای روان‌شناختی^{۱۲} ادعا دارد که دانش‌آموزان در صورتی انگیزه پیدا می‌کنند که نیازهای روان‌شناختی آن‌ها شامل صلاحیت، خودمختاری و ارتباط از طریق شرکت در فعالیتی برآورده شود (رایان و دسی^{۱۳}، ۲۰۰۸). نقش آموزش تربیت‌بدنی در برآوردن این نیازها در سال‌های اخیر به‌خوبی موردبررسی قرار

1. Kirk & MacPhail

2. Demonstrate-Explain-Practice

3. Tinning

4. Pearson & Webb

5. Light

6. Thorpe

7. Meyer & Land

8. Mitchell

9. Epistemological

10. Oliver

11. Dania & Griffin

12. Basic Psychological Needs

13. Ryan & Deci

گرفته است (گیل-آریاس^۱ و همکاران، ۲۰۲۱)؛ اما چگونگی آموزش و بررسی دستورالعمل‌ها برای پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی همچنان به‌عنوان یک سؤال پژوهشی مطرح است (راکلیف^۲ و همکاران، ۲۰۲۳، میتزالر^۳، ۲۰۱۱). کیسی^۴ و همکاران (۲۰۲۱) طرفدار حرکت از تمرین (چیزی ثابت و ضروری) به بازی کردن (چیزی موقت، درحال‌توسعه)، در کاربرد مدل‌های آموزشی هستند. جونز و پیگات^۵ (۲۰۲۰) با استفاده از مفهوم اساسی فلسفه وجودی مارتین هایدگر (۱۹۲۷ و ۱۹۶۲) به‌اصطلاح «بودن در آنجا» در درس تربیت‌بدنی معتقدند. این عبارت تجربه‌ی وجود انسان را که در زمان و مکان خاصی قرار دارد، در بر می‌گیرد. به‌عبارت‌دیگر معلم تربیت‌بدنی باید در کلاس درس تجربه وجودی داشته باشد و با تمام حواس تجارب یادگیری را لمس کند و برنامه‌ریزی قبلی نداشته باشد. باین‌وجود شخصیت و جنبه‌های عاطفی معلمان در انتخاب نحوه تدریس و پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی نیز نقش دارد. پوپ^۶ (۲۰۰۵) یکی از اولین پژوهشگرانی بود که متوجه شد جنبه‌ی هیجانی مهمی در تصمیم‌گیری هنگام پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی وجود دارد. پرتاب شدن به وسط موقعیت بازی در این مورد می‌تواند به‌عنوان تجربه واقعی معلم تربیت‌بدنی در نظر گرفته شود. به‌عبارت‌دیگر معلم در عمل انجام‌شده قرار می‌گیرد. در این راستا، هایدگر (۱۹۶۲) از عبارت «پرتاب‌شدگی»^۷ برای توصیف تکاپوهای وجودی که باید روزانه با آن روبه‌رو شویم، استفاده کرد. شواهد نشان می‌دهد که درس تربیت‌بدنی نیز می‌تواند فرصت‌هایی را برای این لحظات معنای وجودی فراهم کند (آرنولد^۸، ۱۹۷۹؛ جونز^۹ و همکاران، ۲۰۱۴). درنتیجه انتخاب شیوه اجرا و پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی می‌تواند تحت تأثیر عوامل زیادی قرار گیرد که برای بررسی آن نیاز به مطالعات عمیق و کیفی است (هدریک^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۵). در رابطه با اجرای محتوا درس تربیت‌بدنی مطالعات کمی در جهان و نیز در ایران انجام شده است. در محدود مطالعات انجام‌شده، در پژوهشی کیفی شیمیزو^{۱۱} (۲۰۱۱) به بررسی پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی در مدارس دولتی ژاپن پرداخت. در این مطالعه تجربیات دو معلم با سابقه‌ی ۱۰ و ۱۲ سال تدریس تربیت‌بدنی با مصاحبه‌ی نیمه‌ساختارمند بررسی شد. نتایج این مطالعه نشان داد سه چالش برای پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی وجود دارد. اول، «چرا معلم آن را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد؟». دوم، «محتوای آموزش چیست؟» و سوم، «معلمان چگونه آن را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهند؟». در نتیجه برای به دست آوردن یافته‌های معتبر نیاز به تحقیقات بیشتر با رویکردهای پدیدارشناسانه^{۱۲} است (جونز و پیگات، ۲۰۲۰). لذا پژوهش حاضر با در نظر گرفتن روش تحقیق کیفی و پدیدارشناسانه به دنبال بررسی سبک‌های پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی در مدارس ایران است. در نظام آموزش و پرورش ایران، مرحله پیاده کردن برنامه اصلی تربیت‌بدنی، بیشترین زمان یک جلسه درس تربیت‌بدنی را به خود اختصاص می‌دهد. در مقطع ابتدایی از یک جلسه ۴۵ دقیقه‌ای حدود ۲۲ تا ۲۵ دقیقه و در متوسطه اول و دوم از یک جلسه ۹۰ دقیقه‌ای حدود ۶۰ تا ۶۵ دقیقه به این مرحله اختصاص داده می‌شود. شیوه‌های پیاده کردن و اجرای برنامه اصلی یک رویکرد رفتاری

1. Gil-Arias
2. Roccliffe
3. Metzler
4. Casey
5. Jones and Piggott
6. Pope
7. Geworfenheit
8. Arnold
9. Jones
10. Headrick
11. Shimizu
12. Phenomenological

به نحوه اجرای برنامه بوده که با روش‌های آموزش (کلی و بخش‌بخش)، روش‌های تدریس (سنتی و اکتشافی) و روش‌های طراحی تمرین (ثابت، متغیر و تصادفی) متفاوت است (اشمیت، لی، وینشتین، ولف و زلینک^۱، ۲۰۱۳). در شیوه‌های اجرا و پیاده کردن برنامه اصلی که هدف اصلی مطالعه کیفی حاضر نیز است، بخش اجرای برنامه به نحوی که بتوانیم برنامه‌های آموزش، تمرین و بازی را برای انواع رشته‌های ورزشی مانند والیبال، فوتبال، تنیس و دیگر رشته‌ها متناسب با شرایط موجود مدرسه و کلاس درس، مدیریت و به مرحله اجرا دریاوریم، مد نظر است. برای این هدف از تجربه زیسته معلمان تربیت‌بدنی در مقطع متوسطه اول در رابطه با پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی استفاده شد.

روش پژوهش

از روش تحقیق پدیدارشناسانه^۲ برای شناسایی تجربیات زیسته معلمان تربیت‌بدنی در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی در دوره متوسطه اول استفاده شد. طراحی پژوهش پدیدارشناسانه، به‌عنوان یک رویکرد تحقیق کیفی^۳، حائز اهمیت است زیرا بر تجربیات واقعی معلمان در طول پیاده‌سازی کلاس تربیت‌بدنی تمرکز دارد، تجربیات هر فرد را استخراج می‌کند و اظهارات خاص را برای استخراج مضامین کلی، تجزیه و تحلیل می‌کند. ماهیت اصلی پژوهش پدیدارشناسانه شناخت پدیده مورد مطالعه از طریق تجربه است و در مقابل ماهیت کیفی آن، دامنه وسیع‌تری به تجربیات زیسته را مورد بررسی قرار می‌دهد.

بیست‌وسه معلم تربیت‌بدنی دوره متوسطه اول با حداقل ۱۰ سال سابقه تدریس تربیت‌بدنی در این مطالعه شرکت کردند. پس از مصاحبه با معلم بیست و دوم، پژوهشگران روند مصاحبه را متوقف کردند زیرا به اشباع داده‌ها رسیدند.

در این مطالعه از مصاحبه نیمه ساختاریافته برای درک بهتر دیدگاه‌ها، نظرات و تجربیات شرکت‌کنندگان در پیاده‌سازی کلاس تربیت‌بدنی استفاده شد. پژوهشگران چهار سؤال راهنما تهیه کردند که مربوط به تجربیات معلمان تربیت‌بدنی در طول پیاده‌سازی کلاس تربیت‌بدنی است. سؤالات راهنمای مصاحبه زیر بر اساس اهداف مطالعه و توسط مشاور پژوهشی اعتبارسنجی شد و در زیر ارائه شده است: (۱) از چه روش پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی استفاده کردید؟ (۲) مزایای شیوه‌های تدریس شما در کلاس تربیت‌بدنی چیست؟ (۳) چه تجربیاتی در طول پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی داشتید؟ (۴) با چه مشکلاتی در طول پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی مواجه شدید؟ (۵) چگونه مشکلات یا موانع موجود در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی را حل کردید؟

پژوهشگران برای درخواست اجازه مصاحبه با معلمان تربیت‌بدنی دوره متوسطه اول منتخب در چهار اقلیم ایران شامل شهرهای سنندج، مازندران، کرمان و بندرعباس با مدیران مربوطه مدارس تماس گرفتند. شرکت‌کنندگان از طریق تماس تلفنی و برنامه‌های پیام‌رسان فراخوان شدند. پژوهشگران از سؤالات باز استفاده کردند تا مصاحبه‌شوندگان فرصت بیان کامل تجربیات خود را داشته باشند؛ بنابراین، پژوهشگران از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده کردند که در آن سؤالات مرتبط با موضوع تحقیق در رابطه با تجربیات زیسته معلمان تربیت‌بدنی دوره متوسطه اول در برنامه پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی و چالش‌های آن‌ها در طول سال تحصیلی بود. مصاحبه‌ها به صورت آنلاین و از طریق نرم‌افزار اسکایپ انجام شد. برای حفظ حریم خصوصی شرکت‌کنندگان، پژوهشگران از آن‌ها اجازه ضبط کل مکالمه یا مصاحبه را درخواست کردند. قبل از انجام مصاحبه، مصاحبه‌کننده

1. Schmidt, Lee, Winstein, Wulf, & Zelaznik

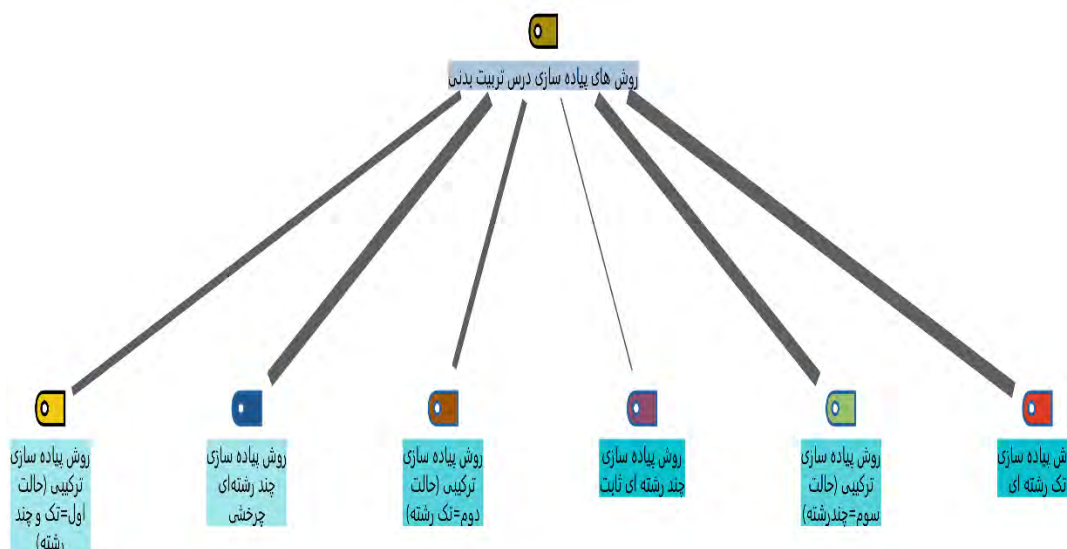
2. Phenomenological

3. Qualitative Research

با معلمان ارتباط برقرار کرده بود و با پرسیدن چند سؤال قبل از شروع مصاحبه، ایده مختصری از موضوع به آن‌ها داده بود. پژوهشگران مصاحبه‌های تک‌به‌تک با هر یک از مصاحبه‌شوندگان انجام دادند و نظرات و برداشت‌های آن‌ها را در طول مصاحبه‌ها تجزیه و تحلیل کردند تا ببینند تا چه حد مشروعیت تجربیات پیاده‌سازی خود را ارزیابی کرده‌اند. قبل از انجام مصاحبه برای معلمان تربیت‌بدنی، رضایت‌نامه الکترونیکی ارسال شد. به آنان درباره حریم خصوصی و امنیت پاسخ‌ها و اطلاعات مصاحبه تضمین داده شد. شرکت‌کنندگان می‌توانستند هر زمانی که بخواهند از مطالعه خارج شوند و از پاسخ دادن به هر سؤالی خودداری کنند. علاوه بر این، تمام اطلاعات از اداره آموزش و پرورش مربوطه محفوظ می‌ماند. پس از رونویسی تمام داده‌های جمع‌آوری‌شده، پژوهشگران یک نسخه برای مصاحبه‌شوندگان ارائه کردند تا صحت آن را بررسی و تأیید نمایند. در ضمن، به شرکت‌کنندگان اطلاع داده شد که برخی از اظهارات آنان که به‌طور مستقیم نقل شده‌اند نیز در این مطالعه گنجانده شده است. از نرم‌افزار MAXQDA برای تحلیل و استخراج کدهای اولیه، مضامین و طبقات اصلی داده‌ها استفاده شد. پژوهشگران از فرآیند تحلیل موضوعی براون و کلارک^۱ (۲۰۰۶) پیروی کردند. در ابتدا پژوهشگران تمام پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان را ضبط و رونویسی کردند. سپس کدگذاری بر روی پاسخ‌های هر یک از مصاحبه‌شوندگان اعمال شد. کدهای اولیه تولید و مرحله بعدی فرآیند تولید مضامین بود. سپس فرآیند بررسی مضامین نهایی که پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان را سازمان‌دهی می‌کرد انجام شد و پاسخ‌های منفرد هر یک از آن‌ها بر اساس پاسخ‌هایی که شباهت داشتند، ترکیب شد.

یافته‌های پژوهش

بر اساس مصاحبه با شرکت‌کنندگان، نتایج این مطالعه شش روش پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی را نشان داد شامل: (۱) روش ارائه تکرار شته‌ای، (۲) روش ارائه چند رشته‌ای ثابت، (۳) روش ارائه چند رشته‌ای چرخشی، (۴) روش ارائه ترکیبی حالت اول (تک و چند رشته با تمرکز بر تقسیم زمان یک جلسه)، (۵) روش ارائه ترکیبی حالت دوم (تکرار شته‌ای با تمرکز بر تقسیم دانش‌آموزان کلاس)، (۶) روش ارائه ترکیبی حالت سوم (تکرار شته‌ای سطحی و چند رشته‌ای) (شکل ۱). علاوه بر این، تجربیات معلمان تربیت‌بدنی در تدریس روش‌های مختلف پیاده‌سازی، مشکلات مواجهه شده توسط معلمان تربیت‌بدنی در تدریس هر کدام از روش‌ها و اقدامات انجام‌شده برای مقابله با مشکلات یا دشواری‌های مواجهه شده در اجرای سبک‌های مختلف درس تربیت‌بدنی بعد از تحلیل مضامین مصاحبه‌ها آشکار شد.

شکل ۱. خروجی نرم‌افزار MAXQDA از مصاحبه معلمان درباره روش‌های پیاده‌سازی درس تربیت بدنی

در مطالعه حاضر بعد از استخراج انواع سبک‌های پیاده‌سازی درس تربیت بدنی، پژوهشگران تجربیات مثبت، چالش‌ها و راه‌حل‌های هر کدام از سبک‌های پیاده‌سازی را بررسی کردند. طبق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و سؤالات باز و پس از تجزیه و تحلیل پاسخ‌های معلمان مجموعه مضامین زیر حاصل شد:

روش ارائه تک‌رشته‌ای

بر اساس مصاحبه با معلمان روش تک‌رشته‌ای به عنوان یکی از روش‌های پیاده‌سازی درس تربیت بدنی استخراج شد. در این روش، یک رشته ورزشی به اختیار معلم یا بر اساس برنامه درسی پیشنهادی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌گردد و همه‌ی دانش‌آموزان کلاس تا پایان نیمسال یا سال تحصیلی (بین ۱۲ تا ۱۶ جلسه) تحت آموزش، تمرین و بازی در آن رشته قرار می‌گیرند. آموزش یک رشته ورزشی در طول یک ترم برای دانشجویان رشته تربیت بدنی نمونه‌ای از آموزش تک‌رشته‌ای است. این روش مزایایی دارد که در زیر به صورت نقل قول ارائه شده است:

- تو روش تک‌رشته‌ای، همه بچه‌ها به رشته ورزشی رو یاد می‌گیرن. مثلاً همه فوتبال بازی می‌کنند یا همه والیبال. این روش ساده است، اما ممکنه بچه‌هایی که به اون رشته علاقه ندارند، خسته شوند (معلم ۱۶، Pos. 9).

- یکی از دلایل انتخاب این روش، زمان محدوده. وقتی زمان زنگ ورزش کمه، تمرکز روی یک رشته کمک می‌کنه که آموزش عمیق‌تر بشه. همچنین، این روش باعث می‌شه بچه‌ها توی یه رشته خاص مهارت خوبی پیدا کنن و حتی بتونن توی مسابقات مدرسه‌ای شرکت کنن. (معلم ۸، Pos. 3-4).

در این روش اگر امکانات و همه شرایط مهیا باشد، سطح یاددهی و یادگیری مناسب خواهد بود و دانش‌آموزان در پایان دوره به نتایج آموزشی ملموس و ماندگاری دست پیدا می‌کنند. شرط اساسی برای انتخاب این روش، برخورداری از امکانات و تجهیزات کافی و معلمان توانا و ماهر است. این روش با چالش‌ها و پیامدهایی همراه است که بر اساس مصاحبه با شرکت‌کنندگان برخی از آن‌ها در زیر آورده شده است:

- بزرگ‌ترین چالش اینه که همه بچه‌ها به یه رشته علاقه ندارن. وقتی مثلاً والیبال رو انتخاب می‌کنیم، بچه‌هایی که فوتبال یا بسکتبال دوست دارن، انگیزه‌شون کم می‌شه و شاید حتی کمتر تو کلاس مشارکت کنن (معلم ۱، Pos. 6).
 - محدودیت امکاناته. برای اجرای خوب روش تکرشته‌ای، باید تجهیزات کافی داشته باشیم. مثلاً اگه برای والیبال فقط دو توپ داشته باشیم، نمی‌تونیم همه دانش‌آموزها رو به‌طور هم‌زمان درگیر کنیم و این باعث می‌شه که بعضی از اون‌ها احساس کنند وقتشون هدر می‌ره. (معلم ۵، Pos. 7).
- روش تکرشته‌ای چالش‌ها و مشکلات زیادی نیز به همراه دارد. این روش منجر به بی‌توجهی به علاقه‌ی دانش‌آموزان می‌شود که خود موجب کاهش شور و هیجان در ساعات ورزش است. اگر امکانات و وسایل ورزشی، کافی نباشد، این روش موجب افت شدید آموزش و دلسردی دانش‌آموزان می‌گردد. بیشتر مدارس امکانات و وسایل ورزشی کافی برای اجرای این روش را ندارند. اگر معلم مهارت و توانایی کافی برای آموزش عمیق و به تعداد جلسات زیاد را نداشته باشد. آنگاه کیفیت آموزش و کلاس داری بعد از چند جلسه به‌شدت افت می‌کند. امکان دارد هر معلم سعی کند رشته تخصصی و موردعلاقه خود را انتخاب و سایر رشته‌ها را نادیده بگیرد. البته راه‌حلی‌هایی نیز برخی از معلمان در مواجهه با چالش‌های این روش ارائه کرده‌اند که برخی از آن‌ها در زیر آمده است:
- اولین کار اینه که امکانات بیشتری به مدارس داده بشه. (معلم ۱، Pos. 9)
 - باید روی علاقه‌مندی دانش‌آموزها کار کنیم. مثلاً می‌تونیم قبل از شروع سال تحصیلی، یه نظرسنجی انجام بدیم تا ببینیم اکثریت بچه‌ها به چه رشته‌ای علاقه دارن و اون رو انتخاب کنیم. (معلم ۱۱، Pos. 10)
 - زمان زنگ ورزش باید بیشتر بشه. الان زمان زنگ ورزش برای آموزش کامل یه رشته کافی نیست. اگه زمان بیشتری داشته باشیم، می‌تونیم تکنیک‌ها و مهارت‌های بیشتری رو به دانش‌آموزها یاد بدیم. (معلم ۱، Pos. 11).

روش ارائه چند رشته‌ای

طبق مصاحبه با معلمان تربیت‌بدنی، روش دیگر پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی روش ارائه چند رشته‌ای بود. اگر امکانات ورزشی برای آموزش یک رشته به همه دانش‌آموزان، کافی نباشد ولی برای چند رشته ورزشی، فضاهایی محدود و وسایل ورزشی در حد یکی دو عدد توپ موجود باشد، آنگاه دانش‌آموزان را در آن رشته‌ها تقسیم‌بندی می‌کنیم و هر گروه جداگانه تحت آموزش، تمرین و بازی قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر می‌توان از روش چند رشته‌ای استفاده کرد. در این روش همه دانش‌آموزان مراحل آمادگی سازمانی، آماده ساختن و برگشت به حالت اولیه را با یکدیگر انجام می‌دهند؛ اما برای مرحله سوم یعنی پیاده کردن برنامه آموزش، تمرین و بازی، هر گروه وسایل ورزشی خود را تحویل و مشغول بازی می‌گردند. معلم برای پیاده کردن برنامه آموزش و تمرین، وقت خود را بین رشته‌ها تقسیم می‌کند و به نوبت به محل فعالیت آن‌ها مراجعه نموده و با توقف بازی آن‌ها، آموزش و تمرینات لازم را می‌دهد، سپس دانش‌آموزان به ادامه بازی خود می‌پردازند و سعی می‌کنند در ادامه‌ی بازی، نکات آموزشی معلم را اجرا نمایند. معلم پس از آموزش هر گروه به سراغ رشته‌ای دیگر می‌رود و الی آخر. بهتر است معلم ابتدا رشته‌ای که بیشترین تعداد دانش‌آموز را دارد آموزش دهد. امکان دارد در یک جلسه فرصت آموزش به همه رشته‌ها فراهم نباشد ولی معلم تلاش می‌کند طبق برنامه‌ای مشخص تا پایان سال، آموزش و

تمرین‌های معینی را برای هر رشته و گروه ارائه نماید. روش چند رشته‌ای خود به دو حالت اجرا می‌گردد: (الف) چند رشته‌ای ثابت و (ب) چند رشته‌ای چرخشی.

روش ارائه چند رشته‌ای ثابت

در این حالت دانش‌آموزان با توجه به علاقه‌شان در رشته‌هایی که امکانات آن تا حدودی در مدرسه وجود دارد تقسیم می‌شوند و تا پایان سال یا نیم سال در همان رشته موردعلاقه‌شان فعالیت می‌نمایند. این روش در بیشتر مدارس ایران از لحاظ امکانات واقع‌بینانه و منطبق با شرایط است. رشته‌ها با توجه به علاقه دانش‌آموزان انتخاب می‌شوند. لذا شور و هیجان زیادی در بین آن‌ها دیده می‌شود. این روش چندین مزایا دارد که در زیر برخی از نقل‌قول‌های هم‌راستای آن آمده است:

- من بیشتر از روش چند رشته‌ای ثابت استفاده می‌کنم. این روش هم به بچه‌ها اجازه می‌دهد که رشته موردعلاقه‌شون رو انتخاب کنن، هم اینکه به مقدار هم با رشته‌های دیگه آشنا بشن (معلم ۲، Pos. 2)

- روش چند رشته‌ای تنوعی که در برنامه ایجاد می‌کنه، باعث جذاب‌تر شدن کلاس‌ها می‌شه. دانش‌آموزها احساس می‌کنن که حق انتخاب دارن و این بهشون انگیزه بیشتری می‌ده. (معلم ۲، Pos. 4)
- این روش به من کمک می‌کنه که برنامه‌ریزی بهتری داشته باشم و همه بچه‌ها بتونن از امکانات موجود استفاده کنن (معلم ۲، Pos. 4)

- بچه‌ها رو به چند گروه تقسیم می‌کنیم و هر گروه به رشته ورزشی رو انتخاب می‌کنه. این روش به بچه‌ها اجازه می‌دهد که رشته موردعلاقه‌شون رو انتخاب کنند. (مصاحبه با معلم هفتم، Pos. 8)

در روش چند رشته‌ای با چالش‌هایی نیز روبرو خواهیم شد. در مدارس ایران، معمولاً تعداد دانش‌آموزان علاقه‌مند به فوتبال زیاد است. با این روش ترغیب دانش‌آموزان به سایر رشته‌ها هم باید فراهم گردد. گاهی رشته‌های پرطرفدار و یا موردعلاقه معلم در محور توجه قرار می‌گیرند و به سایر رشته‌ها کم‌توجهی می‌شود. دانش‌آموزان در یک رشته، به تدریج و طی چند سال مهارت خوبی پیدا می‌کنند ولی شانس آشنایی و کسب مهارت در سایر رشته‌ها برایشان کم می‌شود. امکان دارد در رشته‌های گروهی مانند بسکتبال، والیبال و... تعداد علاقه‌مندان کم باشد و هیجان و رقابت در آن رشته‌ها به نسبت کاهش یابد. برخی از نقل‌قول‌های مربوط به چالش‌های روش چند رشته‌ای ثابت در زیر ذکر شده است:

- ممکنه به سری از بچه‌ها همیشه تو به رشته بمونن و فرصت امتحان کردن رشته‌های دیگه رو نداشته باشن (معلم ۹، Pos. 14)

- تمرکز روی به رشته باعث می‌شه بچه‌ها تو اون رشته خوب پیشرفت کنن، اما از طرف دیگه، باعث می‌شه که تنوع و فرصت آشنایی با رشته‌های دیگه رو از دست بدن (معلم ۱)

به صورت کلی ۴ چالش اساسی روش چندرشته‌ای ثابت شامل (۱) عدم آشنایی و تمرین دیگر ورزش‌ها، (۲) پیشرفت در یک رشته محض، (۳) دشواری در روش پیاده‌سازی چندرشته‌ای ثابت و (۴) عدم توجه به سلاقی متفاوت دانش‌آموزان می‌شود. در این صورت معلم می‌تواند راه‌حل‌هایی نیز برای مشکلات و چالش‌های به وجود آمده اتخاذ کند. برخی از راه‌حل‌های ارائه شده در زیر آمده است:

- برنامه‌های آموزشی برای معلم‌ها برگزار بشه تا اونا با روش‌های جدید آموزش آشنا بشن و بتونن بهتر کلاس‌ها رو مدیریت کنن (معلم ۱، Pos. 12)

- برنامه‌هایی رو طراحی کرد که بچه‌ها اول توی یه رشته خاص مهارت پیدا کنن و بعد در طول سال، فرصت آشنایی با رشته‌های دیگه هم داشته باشن. (معلم ۱، Pos. 15)
- معلمان می‌توانند با توجه بیشتر و تدارک امکانات لازم و دادن امتیازاتی خاص، دانش‌آموزان را به چندین رشته ترغیب و تشویق کنند. در این روش نظارت نسبی معلم و توجه به علاقه دانش‌آموزان اگرچه برای دانش‌آموزان خوشایند است، ولی درعین‌حال برای معلم ممکن است خسته‌کننده باشد.

روش ارائه چند رشته‌ای چرخشی

طبق مصاحبه با معلم در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی، روش چند رشته‌ای چرخشی نیز بسیار مورداستفاده قرار می‌گیرد. این روش مشابه چند رشته‌ای ثابت است با این تفاوت که تا پایان سال دانش‌آموزان در رشته موردعلاقه‌شان ثابت نمی‌مانند، بلکه در طی دوره‌های زمانی خاص مثلاً هر ۵ تا ۷ جلسه یک‌بار جابه‌جایی بین رشته‌ها به وجود می‌آید به‌طوری‌که تا پایان سال هر دانش‌آموز در چند رشته فعالیت می‌نماید. مزایای این روش شامل مواردی می‌شود که در نقل‌قول‌های زیر به آن‌ها اشاره شده است:

- من فکر می‌کنم روش چرخشی خیلی بهتر از ثابت باشه. چون اینجوری همه بچه‌ها فرصت می‌کنن که چندتا رشته رو امتحان کنن؛ اما این روش هم سختی‌های خودش رو داره. مثلاً برنامه‌ریزی برای این روش خیلی پیچیده‌تره. باید حواسمون باشه که همه بچه‌ها فرصت برابر برای کار کردن تو هر رشته‌ای رو داشته باشن. (معلم ۳، Pos. 2)
 - انتخاب این روش به دلیل شرایط خاصی که در مدرسه داریم، انجام شده. مثلاً تعداد زیاد دانش‌آموزها و محدودیت امکانات باعث می‌شه که نتونیم روی یک رشته تمرکز کنیم. همچنین، تنوع در برنامه باعث می‌شه کلاس‌ها جذاب‌تر باشن و بچه‌ها انگیزه بیشتری برای شرکت در درس تربیت‌بدنی پیدا کنن (معلم ۲۰، Pos. 4)
 - در روش چند رشته‌ای چرخشی، یه کم از همه رشته‌ها رو به بچه‌ها یاد می‌دیم. مثلاً یه روز فوتبال، یه روز والیبال، یه روز بسکتبال. این روش متنوعه، اما ممکنه بچه‌ها نتونند به یه مهارت خاص مسلط بشوند. (معلم ۷، Pos. 9)
- علی‌رغم مزایای روش چند رشته‌ای چرخشی، چالش‌ها و مشکلاتی نیز با این روش همراه است. معمولاً در این روش علاقه و خواست دانش‌آموزان مورد کم‌توجهی قرار می‌گیرد و در نتیجه شور و شوق و هیجان آن‌ها کاهش می‌یابد. از لحاظ تناسب بین تعداد دانش‌آموزان و امکانات، چرخش بین رشته‌های گروهی مثل فوتبال و هندبال امکان‌پذیرتر است، ولی بین رشته‌های فوتبال و تنیس آن هم با یکی دو میز تنیس، مشکل‌ساز خواهد بود. برخی دیگر از چالش‌های این روش در زیر به‌صورت نقل‌قول آمده است:
- بزرگ‌ترین چالش، برنامه‌ریزی برای اجرای این روش هست. باید مطمئن بشم که همه بچه‌ها فرصت برابر برای فعالیت در هر رشته‌ای رو دارن. این کار نیاز به زمان و دقت زیادی داره (معلم ۳، Pos. 5)
 - چالش دیگه، مدیریت کلاس در زمان انتقال از یک رشته به رشته دیگه هست. مثلاً وقتی از فوتبال به والیبال می‌ریم، باید تجهیزات رو عوض کنیم و مطمئن بشم که همه بچه‌ها قوانین رشته جدید رو یاد گرفتن. این مسئله زمان‌بره و ممکنه باعث بشه که زمان مفید زنگ ورزش کم بشه. (معلم ۱۵، Pos. 15)

- علاوه بر این، برخی از بچه‌ها ممکنه نسبت به رشته‌های جدید مقاومت کنن و فقط بخوان در رشته‌ای که قبلاً دوست داشتن فعالیت کنن. مدیریت این مسئله و تشویقشون به امتحان چیزهای جدید، کار ساده‌ای نیست. (معلم ۳، Pos. 7)
- وقتی تعداد دانش‌آموزهایی که به رشته رو انتخاب می‌کنن کمه، آموزش اون رشته سخت می‌شه. مثلاً اگه فقط دو یا سه نفر بخوان والیبال بازی کنن، نمی‌تونیم بازی تیمی رو به‌خوبی تمرین کنیم. (معلم ۲، Pos. 5)
- ممکنه بعضی از بچه‌ها همیشه تو به رشته بمونن و اصلاً سراغ رشته‌های دیگه نرن. (معلم ۲، Pos. 6)
- من باید به‌طور مداوم اونا رو تشویق کنم که رشته‌های دیگه رو هم امتحان کنن، اما همیشه موفق نیستیم. (معلم ۲، Pos. 6)
- مشکلاتی مثل کمبود زمان، محدودیت امکانات و مقاومت دانش‌آموزها در امتحان رشته‌های جدید، باعث می‌شه که نتونیم اون‌طور که باید این روش رو به بهترین شکل اجرا کنیم. (معلم ۲، Pos. 12)

با در نظر گرفتن چالش‌های فوق باید راه‌حلهایی را اتخاذ کرد. باید تناسب و همگنی در چرخش رشته‌ها رعایت گردد. در این روش، کار معلم به نسبت روش چند رشته‌ای ثابت بسیار مشکل‌تر و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق‌تری دارد. در این روش، امکان آموزش و کسب تجربه نسبی در چند رشته مختلف برای دانش‌آموزان فراهم می‌گردد. در زیر برخی از راه‌حل‌های مواجهه با این مشکلات آورده شده است:

- اگه تجهیزات کافی برای هر رشته داشته باشیم، می‌تونیم روش چرخشی رو با کیفیت بهتری اجرا کنیم (معلم ۳، Pos. 8)
- باید زمان زنگ ورزش رو افزایش بدن. زمان فعلی برای اجرای برنامه‌های چرخشی کافی نیست. (معلم ۱۰، Pos. 9)
- آموزش معلم‌ها برای مدیریت بهتر زمان و کلاس در روش‌های چرخشی خیلی مهمه. (معلم ۱۴، Pos. 10)
- باید امکانات بیشتری در اختیار مدارس قرار بگیره. تجهیزات کافی برای هر رشته ورزشی، خیلی می‌تونه به اجرای بهتر این روش کمک کنه. (معلم ۱۶، Pos. 8)
- باید تلاش کنیم که خانواده‌ها و مدیریت مدرسه اهمیت درس تربیت‌بدنی رو بیشتر درک کنن. حمایت اونا می‌تونه خیلی به ما کمک کنه. (معلم ۲، Pos. 11)

روش ارائه ترکیبی

معلمان تربیت‌بدنی نشان دادند که علاوه بر سه روش بالا، از روش ترکیبی نیز استفاده می‌کنند. این روش، ترکیبی از روش‌های تکرار شده‌ای و چند رشته‌ای است. در روش ترکیبی در بخشی از یک جلسه، بدون توجه به علاقه دانش‌آموزان، یک رشته ورزشی به همه آن‌ها آموزش داده می‌شود و در وقت باقیمانده، دانش‌آموزان در رشته‌های مورد علاقه خود، گروه‌بندی شده و به فعالیت دلخواهشان می‌پردازند. روش ارائه ترکیبی خود به سه حالت اجرا می‌گردد.

ترکیبی حالت اول (تقسیم زمان یک جلسه)

در روش ترکیبی حالت اول تقسیم زمان یک جلسه در تک و چند رشته رخ می‌دهد. در این حالت امکانات و وسایل آموزشی مناسبی برای یک رشته ورزشی تدارک دیده می‌شود و تقریباً نصف وقت کلاس به آموزش آن رشته به تمام دانش‌آموزان کلاس، اختصاص داده می‌شود و در بقیه‌ی وقت باقیمانده، دانش‌آموزان به‌صورت چند رشته‌ای یعنی در رشته موردعلاقه‌شان فعالیت می‌کنند. برای طرح‌های ملی مانند طناب‌آورد، بسکتبال و دوومیدانی از این روش استفاده می‌شود. در این روش، ضمن آموزش اجباری یک رشته به همه دانش‌آموزان، نصف وقت کلاس هم در رشته موردعلاقه‌شان تمرین و بازی می‌کنند. روش ترکیبی حالت اول مزایایی دارد که در زیر در قالب نقل‌قول ارائه شده است:

- دانش‌آموزها هم مهارت‌های پایه‌ای رو یاد می‌گیرن و هم این فرصت رو دارن که در رشته‌های موردعلاقه خودشون فعالیت کنن. (معلم ۴، Pos. 4)
 - در روش ترکیبی حالت اول، یه قسمت از کلاس رو به آموزش یه رشته خاص اختصاص می‌دیم و بقیه‌ی وقت رو بچه‌ها آزادند که هر ورزشی رو که دوست دارن انجام بدهند. این روش ترکیبی از روش‌های قبلیه و سعی می‌کنه هم به همه بچه‌ها یه رشته رو آموزش بده و هم بهشون اجازه بده که آزادانه انتخاب کنن. (معلم ۱۳، Pos. 10)
 - من ترکیبی از تک‌رشته‌ای و چند رشته‌ای رو ترجیح می‌دم. مثلاً یه روز در هفته رو به آموزش یک رشته خاص مثل بسکتبال اختصاص می‌دیم و بقیه روزها رو بچه‌ها آزادند که هر رشته‌ای رو که دوست دارن بازی کنن. اینجوری هم همه یه رشته رو یاد می‌گیرن، هم اینکه از آزادی انتخاب هم برخوردارن. (معلم ۴، Pos. 2)
 - فرصت‌های یادگیری متنوعی برای بچه‌ها ایجاد می‌کنه، اما از طرف دیگه، زمان و امکانات محدود، مانع از اجرای کامل و با کیفیت این روش می‌شه. (معلم ۲۱، Pos. 12)
 - من همیشه سعی می‌کنم تعادلی بین آموزش تخصصی و آزادی عمل برای دانش‌آموزها برقرار کنم. به همین خاطر از روش ترکیبی (حالت اول) استفاده می‌کنم. (معلم ۴، Pos. 3)
- علی‌رغم مزایای روش ترکیبی حالت اول، چالش‌هایی نیز در این روش وجود دارد که برخی از آن‌ها در زیر آورده شده است:
- ما نمی‌تونیم فقط روی یک رشته تمرکز کنیم، چون تجهیزات کافی برای تمرین مداوم یک رشته خاص نداریم (معلم ۱۷، Pos. 7)
 - بزرگ‌ترین چالش اینه که بعضی از دانش‌آموزها اصلاً علاقه‌ای به یادگیری رشته خاص ندارن و فقط می‌خوان بازی کنن. مدیریت این مسئله و ایجاد تعادل بین آموزش و بازی خیلی سخت می‌شه. (معلم ۴، Pos. 5)
 - محدودیت زمان زنگ ورزش. وقتی فقط یک روز در هفته رو برای آموزش تخصصی در نظر می‌گیریم، نمی‌تونیم به همه جنبه‌های یک رشته ورزشی بپردازیم. این مسئله باعث می‌شه که آموزش‌ها سطحی باشه (معلم ۴، Pos. 6)
 - مشکل دیگه، تفاوت سطح توانایی و علاقه بین دانش‌آموزهاست. بعضی‌ها خیلی علاقه‌مند و توانمند هستن، در حالی که بقیه به سختی مشارکت می‌کنن. مدیریت این تنوع همیشه کار آسونی نیست (معلم ۴، Pos. 7)

با در نظر گرفتن چالش‌های فوق باید راه‌حلهایی را اتخاذ کرد. برخی از راه‌حل‌های ارائه‌شده در زیر ذکر شده است:

- اولین چیزی که به نظر می‌رسد، افزایش امکانات و تجهیزات مدرسه هست. مثلاً آگه تور، توپ و وسایل بیشتری داشته باشیم، می‌تونیم برنامه‌های متنوع‌تری اجرا کنیم. (معلم ۴، Pos. 8)
- آموزش‌هایی که به معلم‌ها داده می‌شه باید کاربردی‌تر باشه. مثلاً یادگیری تکنیک‌های مدیریت کلاس یا روش‌های جذب دانش‌آموزها به فعالیت بدنی خیلی می‌تونه کمک‌کننده باشه (معلم ۱۶، Pos. 10)
- ما باید تلاش کنیم که ارزش درس تربیت بدنی رو بیشتر نشون بدیم. اگر مدیریت مدرسه و حتی خانواده‌ها اهمیت این درس رو درک کنن، حمایت بیشتری خواهیم داشت و می‌تونیم برنامه‌های بهتری اجرا کنیم. (معلم ۱۹، Pos. 11)

ترکیبی حالت دوم (تقسیم دانش‌آموزان کلاس)

در روش ترکیبی حالت دوم با استفاده از یک رشته ورزشی، دانش‌آموزان را تقسیم می‌کنیم. چنانچه امکانات برای آموزش هم‌زمان یک رشته به همه دانش‌آموزان کافی نباشد، معلم نصف یا تعدادی متناسب با امکانات را برای آموزش تک رشته موردنظر خودش یا یکی از رشته‌های طرح ملی انتخاب می‌کند و بقیه در رشته موردعلاقه‌شان فعالیت می‌کنند و در نصف وقت و یا جلسه بعد جای آن‌ها را عوض و افراد دیگری را برای آموزش آن تک رشته انتخاب می‌کند. برخی معلمان از روش ترکیبی حالت دوم استفاده می‌کنند. نقل قول مربوط به این روش در زیر آمده است:

- من بیشتر از حالت دوم روش ترکیبی استفاده می‌کنم. چون امکانات مدرسه ما محدوده. مثلاً به روز رو به آموزش والیبال اختصاص می‌دیم و بقیه روزها بچه‌ها آزادن که با توپ والیبال بازی‌های مختلف انجام بدن. اینجوری هم از امکاناتمون به بهترین شکل استفاده می‌کنیم، هم اینکه بچه‌ها به والیبال علاقه‌مند می‌شن (معلم ۵، Pos. 2)
- تو این روش، به قسمت از کلاس رو به آموزش به رشته خاص اختصاص می‌دیم و بقیه‌ی وقت رو بچه‌ها آزادند که هر ورزشی رو که دوست دارن انجام بدن. این روش، ترکیبی از روش‌های قبلیه و سعی می‌کنه هم به همه بچه‌ها به رشته رو آموزش بده و هم بهشون اجازه بده که آزادانه انتخاب کنند. (مصاحبه با معلم هشتم، Pos. 8)

مزایای روش ترکیبی حالت دوم به مراتب بیشتر از روش‌های دیگر پیاده‌سازی است که در زیر برخی از آن‌ها آمده است:

- در این روش، من یک توضیح کلی درباره چند رشته ورزشی به دانش‌آموزها می‌دم و بعد بهشون اجازه می‌دم فعالیتی که دوست دارن انجام بدن رو انتخاب کنن. این روش انعطاف‌پذیری بیشتری داره (معلم ۶، Pos. 4)
- آگه دانش‌آموزها احساس کنن که توی زنگ ورزش یادگیری همراه با تفریح، خودشون هم بیشتر تلاش می‌کنن و علاقه‌مند می‌شن. این کار می‌تونه با برنامه‌های جذاب‌تر و حتی رقابت‌های دوستانه انجام بشه. (معلم ۵، Pos. 11)
- وقتی امکانات خیلی محدود باشه، مجبوریم از حالت ترکیبی استفاده کنیم؛ یعنی به صورت ترکیبی عمل کنیم. در این روش، من یک توضیح کلی درباره چند رشته ورزشی به دانش‌آموزها می‌دم و بعد

بهشون اجازه می‌دم فعالیتی که دوست دارن انجام بدن رو انتخاب کنن. این روش انعطاف‌پذیری بیشتری داره، اما چالش‌های خودش رو هم داره. (معلم ۶، Pos. 4)

چالش‌هایی در پیاده‌سازی روش ترکیبی حالت دوم وجود دارد. در زیر برخی از آن‌ها آورده شده است:

- وقتی کلاس خیلی شلوغ باشه یا دانش‌آموزها از نظر توانایی بدنی خیلی متنوع باشن، کار سخت‌تر می‌شه. در چنین شرایطی، نمی‌تونم یک برنامه یکسان برای همه داشته باشم. (معلم ۶، Pos. 5)
- بزرگ‌ترین چالش، مدیریت انتظارات دانش‌آموزها و خانواده‌هاست. مثلاً خیلی از دانش‌آموزها انتظار دارن که توی زنگ ورزش فقط بازی و تفریح باشه، اما خانواده‌ها انتظار دارن بچه‌ها آموزش‌های تخصصی ببینن و مهارت‌های خاصی یاد بگیرن. این تعارض انتظارات گاهی ما رو تحت فشار قرار می‌ده. (معلم ۶، Pos. 7)

- بعضی از دانش‌آموزها توی بازی‌های آزاد قوانین رو رعایت نمی‌کنن و این باعث درگیری و اختلاف بینشون می‌شه. من باید دائم مراقب باشم که همه چیز تحت کنترل باشه. (معلم ۵، Pos. 6)

- نبود فضای مناسب و تجهیزات کافی هست. ما نه زمین والیبال استاندارد داریم، نه تور و نه حتی تعداد توپ‌های کافی. وقتی امکانات محدوده، باید خیلی خلاقیت به خرج بدیم که بچه‌ها احساس کمبود نکنن. (معلم ۵، Pos. 5)

- من معمولاً روش ترکیبی (حالت دوم) رو استفاده می‌کنم، چون امکانات مدرسه ما محدوده. مثلاً ما توی مدرسه فقط چند تا توپ والیبال داریم و حتی زمین مناسبی هم نداریم؛ بنابراین، مجبوریم از این امکانات به بهترین شکل ممکن استفاده کنیم. روش من این‌طوره که یک روز رو به آموزش مهارت‌های پایه والیبال، مثل پاس یا سرویس، اختصاص می‌دم و بقیه روزها رو آزاد می‌ذارم که بچه‌ها خودشون بازی کنن. این روش چندتا مزیت داره. اول اینکه بچه‌ها مهارت‌های اولیه رو یاد می‌گیرن و بعدش می‌تونن توی بازی‌های آزاد از اون‌ها استفاده کنن. دوم اینکه باعث می‌شه بچه‌ها به والیبال علاقه پیدا کنن. (معلم ۵، Pos. 3)

- توی این روش بچه‌ها آموزش عمیق و تخصصی نمی‌بینن و بیشتر یادگیریشون به صورت عملی و از طریق تجربه بازی به دست میاد. (معلم ۵، Pos. 12)
- به صورت کلی و با در نظر گرفتن چالش‌های روش ترکیبی حالت دوم می‌تونم از راه‌حل‌هایی استفاده کرد. در زیر برخی از این راه‌حل‌های ذکر شده است:

- باید امکانات و تجهیزات مدارس بهبود پیدا کنه. ما نمی‌تونیم انتظار داشته باشیم که بدون وسایل مناسب، درس تربیت‌بدنی به شکل مؤثری اجرا بشه. مثلاً وجود توپ‌های مناسب، مانع‌های ورزشی و حتی یک سالن ورزشی کوچک می‌تونه تفاوت زیادی ایجاد کنه. (معلم ۶، Pos. 10)
- آموزش قوانین و مهارت‌های مدیریت کلاس به معلمان خیلی مهمه. این آموزش‌ها کمک می‌کنه که بهتر بتونیم بازی‌های آزاد رو مدیریت کنیم و از بروز درگیری جلوگیری کنیم. (معلم ۱۴، Pos. 10)

ترکیبی حالت سوم (تک‌رشته‌ای سطحی و چند رشته‌ای)

آخرین روش پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی بر اساس مصاحبه با معلمان با سابقه، روش ترکیبی حالت سوم بود. اگر امکانات مدرسه کم و محدود باشد و همه دانش‌آموزان نتوانند در یک رشته ورزشی، فعالیت عملی و تمرینی مناسبی داشته باشند، معلم می‌تواند از این روش استفاده کند. معلم بخش کمی از وقت کلاس را به آموزش

سطحی یک رشته ورزشی به‌طور هم‌زمان به تمام دانش‌آموزان اختصاص می‌دهد و سپس دانش‌آموزان بیشتر وقت باقیمانده را در رشته موردعلاقه‌شان به روش چند رشته‌ای فعالیت می‌کنند. در این حالت، آموزش تک رشته موردنظر، سطحی و در حد توضیح شفاهی و شاید اندکی تمرین باشد. به‌جز آشنایی مختصر و احتمالاً ترغیب و علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به آن رشته ورزشی، نباید انتظار یادگیری پایداری از این روش داشته باشیم. مزایای این روش در قالب نقل‌قول در زیر آورده شده است:

- تو این روش، بچه‌ها رو به چند گروه تقسیم می‌کنیم و هر گروه یه رشته ورزشی رو انتخاب می‌کنه. این روش به بچه‌ها اجازه می‌دهیه که رشته موردعلاقه‌شون رو انتخاب کنند. (معلم ۸، Pos. 7)
- این روش باعث میشه که بچه‌ها مسئولیت‌پذیر بشن و مهارت‌های حل مسئله‌شون تقویت بشه. (معلم ۱۲، Pos. 10)

طرفداران این روش معتقدند که نباید دانش‌آموزان به بهانه کمبود امکانات و یا توجه محض به رشته موردعلاقه‌شان، از آشنایی مختصر با سایر رشته‌ها محروم شوند. لذا آشنا شدن حتی سطحی با رشته‌های متعدد ورزشی از عدم آشنایی بهتر است و شانس دانش‌آموزان را برای فعالیت‌های ورزشی متنوع در دوره‌های سنی مختلف به‌ویژه در سنین بالاتر، بیشتر می‌کند. برخی از چالش‌های این روش در زیر آورده شده است:

- این روش متنوع است و به همه بچه‌ها فرصت می‌دهد که رشته‌های مختلف را تجربه کنند، اما ممکن است باعث سطحی شدن آموزش شود. (معلم ۷، Pos. 16)
 - خیلی وقت‌ها مجبوریم با چند تا توپ و طناب، کلی بازی طراحی کنیم. البته، اینم یه جور چالش محسوب می‌شه و باعث می‌شه خلاقیتمون بیشتر بشه. یه مشکل دیگه هم تنوع کم رشته‌های ورزشی در مدارس هست (معلم ۸، Pos. 4)
 - بزرگترین مشکل ما اینه که انگار بچه‌ها تو خونه چسبیده به گوشی و تبلت شدند. دیگه مثل قدیم نیست که بچه‌ها تو کوچه و خیابون دنبال توپ بدوند. بعضی وقت‌ها مجبورم با هزار تا ترفند بچه‌ها رو از جا بلند کنم و بهشون نشون بدم ورزش چقدر لذت‌بخشه. (معلم ۲۲، Pos. 3)
 - باید امکانات ورزشی مدارس رو افزایش بدیم و به معلمان ورزش آموزش‌های لازم رو بدیم. همچنین، باید همکاری بیشتری بین مدرسه، خانواده و جامعه برای ترویج ورزش در بین دانش‌آموزان ایجاد بشه (معلم ۲۲، Pos. 11)
 - بعضی از بچه‌ها حین ورزش شیطنت می‌کنند و به بقیه آسیب می‌زنند. این موضوع باعث میشه که هم تمرکز کلاس به هم بخوره و هم امنیت بچه‌ها به خطر بیفته. (معلم ۹، Pos. 4)
- علاوه بر چالش‌های فوق، طبق مصاحبه با معلمان راه‌حل‌های مختلفی نیز برای مواجهه با چالش‌های روش ترکیبی حالت سوم وجود دارد که در زیر به آن‌ها اشاره شده است:
- ما سعی می‌کنیم با وسایل ساده و در دسترس، بازی‌های متنوعی طراحی کنیم. مثلاً از صندلی‌ها برای ساختن موانع استفاده می‌کنیم یا با طناب، بازی‌های طناب‌کشی و طناب‌زنی برگزار می‌کنیم. همچنین، با همکاری دانش‌آموزان، وسایل ورزشی ساده‌ای رو می‌سازیم. (مصاحبه با معلم هشتم، Pos. 5)
 - تفاوت در سطح انگیزه و توانایی دانش‌آموزها هم یک چالش بزرگه. بعضی بچه‌ها اصلاً علاقه‌ای به فعالیت بدنی ندارن و متقاعد کردن اون‌ها برای شرکت در برنامه‌ها خیلی سخته. (معلم ۶، Pos. 9)
 - لازم هست که زمان بیشتری به زنگ ورزش اختصاص داده بشه. با ۴۵ دقیقه در هفته نمی‌شه اهداف تربیت‌بدنی رو به‌درستی محقق کرد. (معلم ۶، Pos. 11)

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای معلمان خیلی مهمه. ما هم نیاز داریم که روش‌های جدید رو یاد بگیریم و از تجربیات همکارانمون بهره‌مند بشیم. (معلم ۶، Pos. 12)
- برای اینکه کلاس ورزش جذاب بشه، باید یه عالمه بازی و تمرین متنوع طراحی کنم. مثلاً یه روز بازی‌های محلی رو یادشون می‌دم، یه روز با توپ والیبال یه مسابقه‌ی هیجان‌انگیز می‌گذاریم. مهم اینه که بچه‌ها احساس کنند ورزش فقط یه تکلیف نیست، بلکه یه تفریحه. (مصاحبه با معلم هفتم، Pos. 4)
- به نظر من، همه مدرسه‌ها باید یه سالن ورزشی مجهز داشته باشند. اینجوری بچه‌ها می‌تونند تو هر آب و هوایی ورزش کنند. همچنین، باید ساعت ورزش مدارس رو بیشتر کنیم تا بچه‌ها وقت بیشتری برای فعالیت بدنی داشته باشند (مصاحبه با معلم هفتم، Pos. 6)
- بازی‌های جذاب و متنوعی طراحی کنیم تا بچه‌ها به ورزش علاقه‌مند شوند (مصاحبه با معلم هفتم، Pos. 12)

طبق خروجی فراوانی تم‌های مصاحبه با معلمان، کلمات کلیدی مانند «روش پیاده‌سازی ترکیبی»، «سلايق ورزشی متفاوت دانش‌آموزان»، «امکانات ورزشی مدارس» و «انتظارات دانش‌آموزها و خانواده‌ها» بیشترین فراوانی را دارند. این یافته نشان می‌دهد که معلمان بیشتر به چالش‌های مرتبط با پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی و نحوه تعامل با دانش‌آموزان در این شرایط اشاره کرده‌اند. همچنین، موضوعاتی مانند «تمرکز بر یک رشته ورزشی» و «روش پیاده‌سازی چند رشته‌ای چرخشی» و «روش پیاده‌سازی تک‌رشته‌ای» نیز به‌عنوان روش‌های پرتعداد پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی مطرح شده‌اند. به‌طور کلی، این شکل به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از چالش‌ها و فرصت‌های پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی از دیدگاه معلمان داشته باشیم.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که شرکت‌کنندگان (معلمان تربیت‌بدنی) تجربیات زیسته خود را در پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی بیان کرده‌اند. آنان ۶ روش پیاده‌سازی را شامل (۱) روش ارائه تک‌رشته‌ای، (۲) روش ارائه چند رشته‌ای ثابت، (۳) روش ارائه چند رشته‌ای چرخشی، (۴) روش ارائه ترکیبی حالت اول (متمرکز بر تقسیم زمان یک جلسه)، (۵) روش ارائه ترکیبی حالت دوم (متمرکز بر تقسیم دانش‌آموزان کلاس)، (۶) روش ارائه ترکیبی حالت سوم (متمرکز بر آموزش تک‌رشته‌ای سطحی و چند رشته‌ای) بیان کرده‌اند. در پیاده‌سازی این روش‌ها معلمان با چالش‌هایی مواجه شده‌اند که راه‌حلی‌هایی نیز برای این چالش‌ها اتخاذ کرده‌اند. طبق نتایج مشخص شده است که پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی روش‌های متعددی دارد و معلمان تربیت‌بدنی از میان این روش‌ها، می‌توانند یک یا چند روش متناسب با شرایط آموزشی که در آن تدریس می‌کند را انتخاب و پیاده نمایند. همچنین، راهکارهایی خلاقانه برای رفع مشکلات پیاده‌سازی اتخاذ کنند. با استفاده از پیاده‌سازی صحیح و مناسب با امکانات مدارس، دانش‌آموزان پاسخگوتر هستند و معلمان تعامل فعال‌تری برای دانش‌آموزانی که اعتمادبه‌نفس ندارند، ایجاد می‌کنند.

در این مطالعه که در چهار اقلیم ایران انجام شد، معلمان پذیرای روش‌های مختلف پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی بودند و دانش‌آموزان خود را با بحث‌ها و بازی‌های جذاب ترغیب می‌کنند. علاوه بر این، آن‌ها شرایط واقعی مدارس را به‌خوبی گزارش می‌دهند (چالش‌های موجود در پیاده‌سازی) و تجربیات خود (راه‌حل‌ها) را به اشتراک می‌گذارند تا ارتباط خوبی با مدیران برقرار کنند. با این حال، از آنجایی که معلمان با مشکلات کمبود زمان زنگ ورزش و امکانات و تجهیزات دست‌وپنجه نرم می‌کردند و مجبور بودند با تجهیزات و فضای محدود کار کنند،

این امر منجر به محدودیت روش‌های پیاده‌سازی درس تربیت بدنی شد. علاوه بر این، بخش چالش‌برانگیز برای معلمان ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان (سویل-سرانو^۱ و همکاران، ۲۰۲۲) و همچنین تنظیم راهبردهای پیاده‌سازی مطابق با یافته‌ها است. با این حال، علی‌رغم دشواری‌ها، آن‌ها توانستند از طریق ارائه مواد آموزشی جایگزین به دانش‌آموزان و ایجاد فضای یادگیری برای مشارکت دانش‌آموزان، آن‌ها را حل کنند. معلمان همچنین با دانش‌آموزان تعامل کردند. نتایج این مطالعه می‌تواند به معلمان و مدیران مدارس کمک کند تا خود را بهتر با دانش، مهارت‌ها و راه‌حل‌های موردنیاز برای مؤثرتر و کارآمدتر شدن در آموزش و یادگیری تربیت بدنی در روش پیاده‌سازی مجهز کنند.

شواهد پژوهشی نشان داده است که نظارت بر شکل پیاده‌سازی درس تربیت بدنی به ما کمک می‌کند تا انواع مختلف سبک‌های پیاده‌سازی تربیت بدنی را شناسایی کنیم و متناسب با هر نوع بازی، مداخلات آموزشی مناسب را طراحی کنیم. این امر به ما امکان می‌دهد تا محیط‌های یادگیری پویا و تعاملی ایجاد کنیم که دانش‌آموزان را به‌طور فعال درگیر فرآیند یادگیری می‌نماید. با دور شدن از رویکردهای سنتی آموزش که محتوای آموزشی را به‌صورت خطی و از پیش تعیین‌شده ارائه می‌دادند، معلمان با چالش جدیدی روبه‌رو شده‌اند. در رویکردهای جدید، معلم باید نقش تسهیلگری را ایفا کند که به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به‌طور فعال در فرآیند یادگیری مشارکت کنند. این رویکرد که به آن آموزش موقعیتی گفته می‌شود، به معلمان اجازه می‌دهد تا با توجه به نیازها و توانایی‌های دانش‌آموزان، بازی‌ها را طراحی و اجرا کنند (کرک و مک‌فیل^۲، ۲۰۰۲).

معلمان را می‌توان تشویق کرد تا بر مفاهیم، فرضیه‌ها و باورهای ذاتی در فلسفه‌ی آموزش تربیت بدنی تأمل کنند. تعاملات حاصل از استفاده‌ی رویکردهای مختلف مبتنی بر بازی، فرصتی ارزشمند برای معلمان است تا دانش و تجربیات خود را به اشتراک بگذارند و در نتیجه به بهبود کیفیت آموزش کمک کنند (کیسی و مک‌فیل^۳، ۲۰۱۸، گوتیرز^۴، ۲۰۱۶). در کنفرانس‌ها و کارگاه‌های رویکردهای پیاده‌سازی درس تربیت بدنی، معلمان می‌توانند دیدگاه‌های خود را با متخصصان به اشتراک بگذارند. آن‌ها می‌توانند در مورد مسائل مشترکی مانند معنای واقعی روش‌های پیاده‌سازی درس تربیت بدنی به‌عنوان پاسخی به یادگیری دانش‌آموزان گفت‌وگو کنند. همچنین، می‌توانند در مورد سبک‌های آموزشی مؤثر در تقویت درک تاکتیکی و انواع یادگیری مبتنی بر مسئله که تعامل همسالان را تقویت می‌کنند، بحث کنند. علاوه بر این، آن‌ها می‌توانند در مورد روش‌های مشاهده‌ی انتقادی عمل دانش‌آموزان تبادل نظر کنند. با بررسی مسائل فوق از طریق بازتاب و تعاملات گفت‌وگویی، معلمان می‌توانند قبل از اعمال آن‌ها در عمل خود، اصول آموزشی و فرآیندهای شناخت رویکردهای مبتنی بر بازی را مسئله‌سازی کنند.

معلمان باید تشخیص دهند که معمولاً از منظر علایق جنسیتی، نژادی و کلاسی خود تأمل می‌کنند و بنابراین تفکرشان توسط احساسات وابسته به فرهنگ آن‌ها محدود می‌شود. هنگامی که چنین احساساتی منفی هستند (مثلاً یک معلم زن با رویکرد مبتنی بر بازی به‌طور منفی در مورد توانایی خود در تدریس ورزش‌های مردانه تأمل می‌کند)، تفکر ممکن است به‌نوعی خودانکاری تبدیل شود که با در نظر گرفتن نیازهای دیگران انجام می‌شود. تفکر انتقادی به معلمان اجازه می‌دهد تا از رویکردهای اصلاحی یکسانی اجتناب کنند. آن‌ها درمی‌یابند که هویت معلمان و دانش‌آموزان، محصول تعاملات اجتماعی است؛ بنابراین، به جای جست‌وجوی «شیوه‌های

1. Sevil-Serrano

2. Kirk & MacPhail

3. Casey & MacPhail

4. Gutierrez

تدریس مؤثر»، معلمان باید رویکرد مبتنی بر بازی را تشویق کرد تا در نحوه‌ی ارزش‌گذاری نمادین و عملی معانی مرتبط با خود و دیگران تأمل کنند. به‌عنوان مثال تا چه اندازه برای معلمان آسان است که پاسخ‌های اشتباه دانش‌آموزان را بپذیرند و از همه‌ی ایده‌های آن‌ها حمایت کنند؟ چگونه آن‌ها می‌توانند با دیدگاه‌های متفاوت در طراحی درس کنار بیایند و بازی‌های اصلاح‌شده را معرفی کنند؟ این امر نیازمند اعتمادبه‌نفس برای به چالش کشیدن روش‌های سنتی آموزش است. همکاری در تحقیقات عملی، پروژه‌های مشترک و شبکه‌های یادگیری معلم می‌تواند به معلمان در دستیابی به این هدف کمک کند (بیکر^۱، ۲۰۲۱، اوونز و فلتچر^۲، ۲۰۱۴، تینینگ^۳، ۲۰۱۶).

معلمان باید از فرصت‌های تفکر در محیط‌های آموزشی به‌طور کامل بهره‌برداری کنند و خود را تنها به رویکردهای مبتنی بر بازی محدود نکنند (نگاه کنید به بخش راه‌حل‌های ارائه شده توسط معلمان در شیوه‌های مختلف پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی). اگرچه هنجارهای هر رشته دانشگاهی بر منابع مفهومی مورد استفاده معلمان تأثیر می‌گذارد، اما این به معنای ثابت و تغییرناپذیر بودن روش‌های تدریس نیست. با در نظر گرفتن «دامنه‌های تدریس» و روش‌های گوناگون پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی و همچنین همکاری با متخصصان از رشته‌های دیگر، معلمان با شیوه‌های مختلف طراحی آموزشی آشنا می‌شوند. با بهره‌گیری از این روش‌ها، معلمان می‌توانند به‌طور دقیق‌تر، ارزش‌ها و هنجارهای حاکم بر حرفه خود را شناسایی کنند. این امر به آن‌ها کمک می‌کند تا دیدگاه مثبتی نسبت به دریافت بازخورد و گفت‌وگو با همکاران پیدا کنند و در نتیجه، عادات و روش‌های حرفه‌ای خود را بهبود بخشند.

این مطالعه ضمن یافته‌های امیدوارکننده در رابطه با روش‌های پیاده‌سازی تربیت‌بدنی، دارای محدودیت‌های متعددی نیز بود. اندازه نمونه محدود ممکن است تعمیم‌پذیری و دیدگاه‌ها را محدود کند. علاوه بر این، تمرکز بر پیاده‌سازی ممکن است نمایانگر تجربیات در روش‌های تدریس و بخش‌های دیگر کلاس تربیت‌بدنی نباشد. مطالعه حاضر بر کشف روش‌های پیاده‌سازی و چالش‌ها و مزایای آن‌ها تمرکز دارد و عناصر زمینه را بررسی نکرده است. با وجود این محدودیت‌ها، این مطالعه بینش‌های مفیدی در مورد شیوه‌های مختلف پیاده‌سازی درس تربیت‌بدنی ارائه می‌دهد و زمینه را برای تحقیقات و توصیه‌های آینده فراهم می‌کند.

مشارکت نویسندگان

میزان مشارکت نویسندگان در نگارش مقاله برابر بوده است.

تشکر و قدردانی

از حمایت دانشگاه فرهنگیان استان کردستان و همچنین اداره آموزش و پرورش در انجام این تحقیق کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

1. Baker

2. Ovens & Fletcher

3. Tinning

- Arnold, P. J. (1979). Meaning in movement, sport, and physical education. (No Title)
- Baena-Morales, S., Prieto-Ayuso, A., Merma-Molina, G., & González-Víllora, S. (2024). Exploring physical education teachers' perceptions of sustainable development goals and education for sustainable development. *Sport, Education and Society*, 29(2), 162-179.
- Baker, K. (2021). Developing principles of practice for implementing models-based practice: A self-study of Physical Education Teacher education practice. *Journal of Teaching in Physical Education*, 41(3), 446-454.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.
- Casey, A. & MacPhail, A. (2018). Adopting a models-based approach to teaching physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 23(3), 294-310.
- Casey, A., MacPhail, A., Larrison, H. & Quennerstedt, M. (2021). Between hope and happening: Problematizing the M and the P in models-based practice. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(2), 111-122.
- Dania, A. & Griffin, L. L. (2021). Using social network theory to explore a participatory action research collaboration through social media. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 13(1), 41-58.
- Dyson, B. (2014). Quality physical education: A commentary on effective physical education teaching. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 85(2), 144-152.
- Gil-Arias, A., Harvey, S., Garcia-Herreros, F., Gonzalez-Villora, S., Praxades, A. & Moreno, A. (2021). Effect of a hybrid TGfU/Sport Education unit on elementary students' selfdetermined motivation in physical education. *European Physical Education Review*, 27(2), 366-383.
- Gutierrez, D. (2016). Game-centered approaches: Different perspectives, same goals-working together for learning. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 87(S1), S23.
- Harvey, S., & Pill, S. (2019). Exploring physical education teachers 'everyday understandings' of physical literacy. *Sport, Education and Society*.
- Headrick, J., Renshaw, I., Davids, K., Pinder, R. & Araujo, D. (2015). The dynamics of expertise acquisition in sport: the role of affective learning design. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 83-90.
- Jones, R., Harvey, S. & Kirk, D. (2014). Everything is at stake; yet nothing is at stake: exploring meaning making in game-centred approaches. *Sport, Education and Society*, 21, 888-906.
- Kirk, D., & MacPhail, A. (2002). Teaching games for understanding and situated learning: Rethinking the Bunker-Thorpe model. *Journal of teaching in Physical Education*, 21(2), 177-192.
- Lebed, F. (2022). Complexity in games teaching and coaching: A multi-disciplinary perspective. Routledge.
- Light, R. (2017). Athlete-centred coaching for individual sports. In *Perspectives on athlete-centred coaching* (pp. 139-149). Routledge.
- Memmert, D., Almond, L., Bunker, D., Butler, J., Fasold, F., Griffin, L., & Furley, P. (2015). Top 10 research questions related to teaching games for understanding. *Research quarterly for exercise and sport*, 86(4), 347-359.
- Metzler, M. (2011). Instructional models for physical education. Holcomb Hathaway. Publisher Scottsdale Arizona.
- Meyer, J., & Land, R. (2005). Overcoming barriers to student understanding. New York: Taylor & Francis Limited.
- Mitchell, S., Oslin, J. & Griffin, L. (2013). Teaching sports concepts and skills: a tactical games approach (3rd Ed). Human Kinetics.
- Oliver, K. L., Oesterreich, H. A., Aranda, R., Archeleta, J., Blazer, C., de la Cruz, K., ... & Robinson, R. (2015). 'The sweetness of struggle': Innovation in physical education teacher education through student-centered inquiry as curriculum in a physical education methods course. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 20(1), 97-115.
- Ovens, A. & Fletcher, T. (2014). Doing self-study: The art of turning inquiry on yourself. In A.

- Pearson, R. J. & Webb, P. (2009). Improving the quality of games teaching to promote physical activity. In T. Cuddihy & E. Brymer (Eds.), *Creating Active Futures: Proceedings of the 26th ACHPER International Conference 2009* (pp. 405–414).
- Pill, S., Penney, D., & Swabey, K. (2012). Rethinking sport teaching in physical education: A case study of research based innovation in teacher education. *Australian Journal of Teacher Education* (Online), 37(8), 118-138.
- Rocliffe, P., O’Keeffe, B., Walsh, L., Stylianou, M., Woodforde, J., Garcia-Gonzalez, L., & MacDonncha, C. (2023). The impact of typical school provision of physical education, physical activity and sports on adolescent physical activity behaviors: A systematic literature review. *Adolescent Research Review*, 8(3), 359-385.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2008). Self-determination theory and the role of basic psychological needs in personality and the organization of behavior.
- Schmidt, R. A., Lee, T. D., Winstein, C., Wulf, G., & Zelaznik, H. N. (2018). Motor control and learning: A behavioral emphasis. *Human kinetics*.
- Sevil-Serrano, J., Aibar, A., Abós, Á. Generelo, E., & García-González, L. (2022). Improving motivation for physical activity and physical education through a school-based intervention. *The Journal of Experimental Education*, 90(2), 383-403.
- Shimizu, N. (2011). A study on professional development of physical education teachers. Report of Grant-in-Aid for Scientific Research (C) (20500533). <http://hdl.handle.net/2241/115217>
- Thorpe, R., Bunker, D., & Almosnd, L. (1986). Rethinking games teaching. Department of Physical Education and Sports Science, University of Technology.
- Tinning, R. (2009). *Pedagogy and human movement: Theory, practice, research*. Routledge.
- Tinning, R. (2016). Transformative pedagogies and physical education: Exploring the possibilities for personal change and social change. In C. Ennis (Ed.), *Routledge handbook of physical education pedagogies* (pp. 299–312). Routledge.

